

بررسی علل افت تحصیلی دانش آموزان مقطع متوسطه در درس زبان انگلیسی از دیدگاه دبیران شهرستان بویر احمد

ایرج همتی نژاد^۱، علی برهان کیش^۲

^۱ کارشناسی زبان خارجه و دبیر زبان انگلیسی مدارس متوسطه اداره آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویر احمد (نویسنده مسئول)

^۲ کاردانی زبان خارجه و دبیر زبان انگلیسی مدارس متوسطه اداره آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویر احمد

چکیده

امروز بدون شک توجه بیشتر به امر تعلیم و تربیت مهمترین عامل پیشرفت فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی جامعه است تعلیم و تربیت عهده دار ایجاد زمینه مناسبی جهت تسهیل و توسعه استعدادها و توانایی های افراد است. بدیهی است این امر مستلزم برنامه ریزیهای وسیع، جامع و حساب شده با توجه به اهداف عمومی آموزشی در هر جامعه ای خواهد بود. بدون تردید تاکنون هیچ نظام آموزشی صد درصد به اهداف آموزشی خود نرسیده است ولی موفق بودن هر نظام آموزشی به نزدیک تر شدن هر چه بیشتر به اهداف تعیین شده بستگی دارد و بدین ترتیب هیچ نظام آموزشی را نیز نمی توان ناموفق خواند، یکی از افت های بزرگ هر نظام آموزشی که همه ساله به میزان بسیار زیادی امکانات، منابع و استعدادهای بالقوه انسانی و اقتصادی را تلف می کند پدیده افت تحصیلی است. به همین دلیل است که یکی از ملاکهای عدم موفقیت هر نظام آموزشی را میزان افت تحصیلی در آن می دانند. بنابر دلایل ذکر شده در این مقاله سعی شده است علل افت تحصیلی دانش آموزان در درس زبان انگلیسی از دیدگاه دبیران این درس بررسی شوند و راهکارهای مناسبی ارائه شده است.

واژه های کلیدی: افت تحصیلی، دانش آموزان، زبان انگلیسی، آموزش و پرورش

مقدمه

افت تحصیلی، پدیده‌ای است که هر ساله منابع انسانی و مادی جوامع را به هدر داده و بدنبال خود، اثرات ناگواری بر پیکر اجتماع وارد می‌سازد. وقتی از افت تحصیلی به عنوان آفت و اتلاف در آموزش و پرورش صحبت می‌کنیم، در حقیقت هر گونه عاملی است که بازده کار مدرسه و خانواده و اجتماع را از لحاظ رسیدن به اهداف آموزش و پرورش کاهش می‌دهد. بر اساس نتایج تحقیقات بعمل آمده، یکی از دروسی که در مقطع متوسطه بیشترین تجدیدی را داشته و باعث افت تحصیلی می‌شود درس زبان انگلیسی است. درچاره اندیشی در این زمینه باعث جلوگیری از هدر رفتن منابع مادی و معنوی و نجات‌انسانهایی است که پس از شکست تحصیلی زمینه مساعدی برای بزهکاریهای اجتماعی می‌باشند.

بیان مسأله:

از آنجائیکه آموزش درس زبان انگلیسی با توجه به گسترش روابط ملتها، تبادل اطلاعات علمی، معرفی ارزشهای انقلاب اسلامی ایران، دنیا و... از ضروریات نظام آموزشی است و با توجه به بودجه و امکاناتی که هر سال در جهت آموزش دروس مختلف از جمله زبان انگلیسی در اختیار آموزش و پرورش گذاشته می‌شود، این سوال مطرح می‌شود که چرا هنوز هم در این درس افت تحصیل وجود دارد؟ علل این افت چیست؟ آیا نامناسب بودن اهداف این درس، محتوایی و شیوه‌های تدریس آن، روشهای ارزیابی دانش‌آموزان، صلاحیت‌های علمی معلمان، مقررات مدرسه، فضای آموزشی و بالاخره وضعیت اقتصادی فرهنگی خانواده‌ها از جمله علل این افت هستند؟ این تحقیق درصدد حداقل این علل را مورد بررسی قرار داد و به سهم خود تعیین کند آیا واقعاً هر یک از آنها از علل افت تحصیلی دانش‌آموزان در این درس است؟

اهداف:

۱- بررسی و شناخت علل افت تحصیلی دانش‌آموزان در درس زبان انگلیسی در مقطع متوسطه شهرستان بویراحمد در سال تحصیلی ۷۸-۷۹

۲- ارائه پیشنهادهایی به برنامه ریزان و مؤلفین کتب درسی به منظور رفع مشکلات و نارسائی‌های موجود در زمینه آموزش زبان انگلیسی در مقطع متوسطه عمومی.

پرسش‌های پژوهشی:

سوالات:

- ۱- آیا نامناسب بودن اهداف برنامه در درس زبان انگلیسی یک علت افت تحصیلی است؟
- ۲- آیا نامناسب بودن محتوای برنامه در درس زبان انگلیسی یک علت افت تحصیلی است؟
- ۳- آیا نامناسب بودن شیوه‌های تدریس برنامه در درس زبان انگلیسی یک علت افت ☐ تحصیلی است؟
- ۴- آیا نامناسب بودن روشهای ارزیابی در درس زبان انگلیسی یک علت افت تحصیلی است؟
- ۵- آیا عدم صلاحیت‌های علمی کافی معلمان در تدریس زبان انگلیسی یک علت افت تحصیلی است؟
- ۶- آیا نامناسب بودن مقررات مدرسه یک علت افت تحصیلی است؟

- ۷- آیا عدم وجود فضای آموزشی کافی در مدرسه یک علت افت تحصیلی است؟
۸- آیا نامناسب بودن وضعیت اقتصادی و فرهنگی خانواده ها یک علت افت تحصیلی است؟

جامعه آماری:

کلیه دبیران زبان انگلیسی (زن و مرد) مقطع متوسطه و پیش دانشگاهی شهرستان قم.

نمونه آماری:

۲۰۰ نفر از دبیران زن و مرد زبان انگلیسی به روش تصادفی ساده و بر اساس جدول تعیین اندازه نمونه از یک جامعه مورد نظر
ا.چ. اس. بولا، انتخاب گشته اند.

ابزار گردآوری داده ها:

پرسشنامه محقق ساخته روش سنجش روایی، روایی محتوا می باشد. و به منظور سنجش اعتبار اجرای آزمایش و تعیین ضریب
آلفای کرانباخ استفاده شده است.

روش تجزیه و تحلیل:

آمار توصیفی: جدول فراوانی - درصد - نمودار آمار استنباطی: جهت معنی دار کردن یافته های کمی از آزمون کای اسکوتر
استفاده شده است.

نتیجه گیری و تفسیر:

نتایج تحقیق نشان می دهد رابطه معنی داری بین ۸ متغیر مورد پژوهش در سوالات تحقیق و افت تحصیلی دانش آموزان مقطع
متوسطه وجود دارد که به ترتیب اهمیت به شرح زیر می باشد:
نامناسب بودن: وضعیت اقتصادی و فرهنگی خانواده ها، مقررات مدرسه، شیوه های تدریس زبان انگلیسی، روش های ارزیابی از
آموخته های دانش آموزان، فضای آموزشی، محتوای درسی زبان انگلیسی، همچنین عدم صلاحیتهای علمی معلمان و
بالاخره نامناسب بودن اهداف برنامه درسی زبان انگلیسی از جمله علل افت در این درس به شمار می روند.

محدودیت ها و موانع:

- ۱- نگرش های پاسخ دهندگان و نیز عوامل درونی مؤثر بر اطلاعات جمع آوری شده از طریق پرسشنامه
- ۲- بی اعتمادی پاسخ دهندگان به پروژه های تحقیقاتی و پژوهشی.
- ۳- ارزیابی از آموخته های دانش آموزان در درس زبان انگلیسی بواسطه آزمون های استاندارد شده و علمی صورت پذیرد نه
سلیقه ای و ذهنی.

۴- با برگزاری آموزش ضمن خدمت دبیران زبان انگلیسی مجهز به جدیدترین روشهای تدریس و اطلاعات علمی در این خصوص گردند.

پیشنهادهای:

- ۱- اهداف برنامه درسی زبان انگلیسی متناسب با نیازهای دانش آموزان با توجه به نیازهای آنی و آتی آنها تعیین گردند.
- ۲- حجم کتاب زبان انگلیسی با ساعات هفتگی اختصاص یافته به آن متناسب گردد.
- ۳- جهت تدریس بهتر معلمان در درس زبان انگلیسی کتاب راهنمایی تدریس و همچنین وسایل و تجهیزات آموزشی کافی متناسب با محتوا در اختیار دبیران قرار داده شود.
- ۴- در مدارس اطلاعات لازم جهت برگزاری کلاس زبان از جمله لابراتوار زبان، کتابخانه و سالن مطالعه و... فراهم گردند.
- ۵- مدارس در شناسایی خانواده های بی بضاعت فراهم نمایند و با تشکیل گروه های درسی بوسیله دانش آموزان قوی تحت عنوان مدرسان جوان به تقویت اینگونه از دانش آموزان پردازند همچنین کلاسهای تقویتی رایگان با کمک معلمین مجرب برای این دسته از دانش آموزان برگزار شود.

منابع

- ۱- آذری نجف آبادی، ا... وردی، (۱۳۶۵). روشهای آموزش زبان، مشهد انتشارات آستان قدس رضوی.
- ۲- اچون، جین؛ (۱۳۶۴). روانشناسی زبان، ترجمه عبدالخلیل حاجتی؛ تهران: انتشارات امیرکبیر.
- ۳- اج، داگلاس براون؛ (۱۳۶۳). اصول یادگیری و تدریس زبان، ترجمه محد الدین کیوانی؛ تهران: نشر دانشگاهی .
- ۴- بی یرویش، ماتفرد؛ (۱۳۷۰). زبان شناسی جدید؛ ترجمه محمد رضا باطنی؛ تهران: انتشارات آگاهی.
- ۵- پامر، رولد؛ (۱۳۶۴). اصول آموزشی زبان، ترجمه محمد الدین کیوانی؛ تهران: انتشارات دانشسرای عالی.
- ۶- فلاو، جیمز، پیتراج؛ (۱۳۶۹). زبان و مهارتهای زبانی، ترجمه علی آخشینی؛ انتشارات آستان قدس رضوی.